

Wat we niet wisten

Tom Avery, 2016

In *Wat we niet wisten* heeft Ned, de tweelingbroer van Jamie, een ernstige ziekte waarvan ze weten dat hij er niet van gaat herstellen. De 11-jarige broers doen alles samen. Ze wonen aan de kust en brengen uren door op het strand, vooral met verzamelen van spulletjes die aanspoelen. In het begin van dit boek vinden ze een vreemd wezen, met schubben, kieuwen en vinnen. Ze houden het verborgen en verstoppert het mysterieuze schepsel in de schuur. Doordat Ned aan de taaislijmziekte lijdt, moet hij vaak naar het ziekenhuis en in het boek wordt hij steeds zieker. Jamie hoopt dat het dier is gekomen om een wonder te verrichten en er voor te zorgen dat Ned niet dood gaat. Maar de zieke broer lijkt er in te berusten dat het wezen hem juist komt halen. Jamie voelt zich steeds meer buitengesloten in het ziekteproces, waar hij niet alles over te horen krijgt van zijn ouders. Het verhaal is geschreven vanuit het perspectief van Jamie, de gezonde tweelingbroer. Het is een verhaal over rouwverwerking als rode draad en een dunne grens tussen waan en werkelijkheid.

Voor ouders van meerlingen biedt het verhaal aanknopingspunten om met hun kinderen in gesprek te gaan over emoties rondom ziekte en (aankomend) verlies van een broer of zus. Zoals het verlangen om altijd samen te zijn en niet gescheiden te worden van elkaar: “Toen Ned van school werd gehaald, wilde mijn moeder eigenlijk dat ik er bleef. Maar ik rende elke dag meteen het schoolhek uit en terug naar huis.”

De gewoone van altijd samen zijn en de afhankelijkheid die daarmee gepaard gaat, wordt ook benoemd. Als de een zonder de ander is, kan dit voelen als een groot gemis: “In de loop der jaren had Ned heel wat tijd in het ziekenhuis doorgebracht. En wanneer hij ‘s nachts niet thuis was, voelde ik altijd zijn lege plek boven me. Het was kouder in onze kamer. Het was kouder in mij.”

Bij meerlingen die veel tijd samen doorbrengen kan er, logischerwijs, ook enige bezitterigheid opspelen, ze willen de aandacht van hun broer of zus niet delen. Zo wilde Jamie zijn broer Ned niet delen met het vreemde schepsel in de schuur: “Even sloeg er een golf jaloezie door me heen die

alle andere gedachten overspoelde, die alle hoop over wat de vis-man kwam doen overspoelde. Ik wilde mijn broer terug en ik wilde dat wezen tegenover me weg hebben. Ik slikte dat gevoel weg.”

Er is weinig waardering voor gevoelens van jaloezie en ook meerlingen zelf proberen deze gevoelens vaak te verbergen. Of het komt tot uiting in boosheid of ruzie zoekend gedrag. Maar in feite gaat het over angst om de ander kwijt te raken of minder belangrijk te worden voor de ander.

Voor meerlingen waarvan er een (ongeneeslijk) ziek is, of waarvan een van de twee is overleden, kan dit boek enige herkenbaarheid bieden. “Ned zat in elk stuk afval, in elke schat. Mijn broer fluisterde, lachte en riep in die krappe ruimte. Van alle kanten werd ik besprongen door herinneringen.”

Als ouder van een meerling kun je de anekdotes in het verhaal gebruiken om in gesprek te gaan. Samen of juist met elk kind apart. Vragen die je kunt stellen zijn: Welke gevoelens herken je en welke niet? Zou je ook zo reageren bij zo’n gebeurtenis of anders, en hoe dan? Door erover in gesprek te gaan, worden de meerlingkinderen zich bewust van hun diepe verbondenheid met elkaar en de gevoelens die dat met zich meebrengt, wanneer een van de twee (ongeneeslijk) ziek is. Ook kun je hen bevragen over jouw rol: Wat verwacht je van mij als ouder? Hoe zou je willen dat ik reageer? Zo leer je jouw kind nog iets beter kennen en wie weet hoor je meer over een passende gebruiksaanwijzing. Dat helpt jou ook weer in jouw zelfvertrouwen als ouder.

Het boek heeft een troostrijk einde. Jamie is een tijdje de weg kwijt in zijn leven nadat Ned is overleden, maar dan pakt hij de draad weer op. Leven is de enige optie die hij heeft, weet hij. ‘Moedig voorwaarts’, zoals zijn broer hem had gezegd.

Hester van Wingerden

Eerste druk 2016

Uitgeverij: Leopold

ISBN 978 90 258 70294